

ת"פ 26743/03/20 - מדינת ישראל נגד פרג' שעבאן

בית משפט השלום בנצרת

ת"פ 26743-03-20 מדינת ישראל נ' שעבאן

בפני בעניין:	כבוד השופטת מיכל ברלינר לוי המאשימה	מדינת ישראל באמצעות ב"כ עו"ד שרית מזרחי
נגד הנאשמים		פרג' שעבאן באמצעות בא כוח עו"ד סג'ראווי

גזר דין

רקע

1. הנאשם קבלן עבודות עפר ופיתוח אשר תיקו התנהל בפקיד שומה נצרת. הנאשם הורשע במסגרת הסדר טיעון בעובדותיו של כתב אישום מתוקן, לאחר שהודה כי בין השנים 2015-2017 הכניס לספרי הנהלת החשבונות שלו חשבוניות כוזבות בסך כולל של כ- 2.8 מיליון ₪, אשר לא שיקפו עסקאות אמת בין החברות הרשומות על גבי החשבוניות לבין הנאשם. הנאשם כלל את החשבוניות הכוזבות בספרי הנהלת החשבונות שלו. בהתאם, הורשע הנאשם בביצוע עבירות **מרמה** לפי ס' 220(4) ו-220(5) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 (להלן: "**הפקודה**").
2. במסגרת הסדר הטיעון, אשר הושג בשלב מתקדם של ההליך, הוסכם כי בכפוף להסרה מלאה של המחדל, תעתור המאשימה להטלת עונש ראוי של 10 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס לפי טיעון חופשי, והסגור יטען לעונש באופן חופשי. ככל שהמחדל לא הוסר, הצדדים יטענו לעונש באופן חופשי.
3. הנאשם הופנה לממונה על עבודות השירות, אשר קבע כי הנאשם כשיר לרצות את עונשו בעבודות שירות, והמליצה לשבצו במרכז קהילתי דרוזי שפרעם.

טיעוני הצדדים

4. בטיעוניה לעונש ציינה ב"כ המאשימה את פגיעתן של עבירות המס בערך השוויון בנשיאה בנטל המס, ואת

עמוד 1

החומרה הרבה שיש לייחס לעבירות כלכליות ולעבירות מס אשר נעברו מתוך כוונה להתחמק מתשלום מס, בהיותן עבירות קלות לביצוע וקשות לחשיפה, המסבות נזק רב לאוצר המדינה ומכבידות על יתר האזרחים. צוין, כי במקרה שבנדון מידת הפגיעה חמורה, שכן הנאשם ביצע עבירות מס בהיקפים גדולים במשך מספר שנים. נטען למתחם עונש הולם הנע בין 10 ל-24 חודשי מאסר בפועל, ולנוכח הסדר הטיעון והסרת המחדלים, לעונש ראוי של 10 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס בשיעור של בין 5% ל-10% מסכום המחדל.

5. לטענת הסנגור, המחדל הוסר כבר בשנת 2018, בטרם הוגש כתב האישום כנגד הנאשם. צוין, כי הנאשם היה ועודנו בעל עסק פעיל, שעברו נקי מעבירות מסים, וכי בזמן שחלף מיום ביצוע העבירות לא ביצע עבירות נוספות. כנסיבה מקלה צוין, כי בשונה מתיקים אחרים, הנאשם לא כלל חשבוניות כוזבות בדיווחיו. כן נטען, כי הנאשם הודה וחסך בזמן שיפוטי על אף שהודאתו באה לאחר ניהול התיק, וכי אין לזקוף זאת לחובתו לאור העובדה שבכתב האישום המתוקן הופחת שיעור של כ-30% מסכום ההשמטות הנטען. נטען עוד, כי הנאשם רווק המתגורר יחד עם אמו החולה בת ה-75 ומסייע לה, כך שעונש מאסר ממושך עלול לפגוע באפשרותו לסייע לאמו. הסנגור טען למתחם עונש הולם הנע בין 6 ל-20 חודשי מאסר, תוך שצוין כי העבירות בוצעו במשך 3 שנים בלבד והמחדל הוסר בשלבים מוקדמים כאמור, באופן שיש למקם את עונשו של הנאשם ברף התחתון של המתחם ולהסתפק במאסר צופה פני עתיד.

6. הנאשם הביע צער על מעשיו, ציין את דבר סיועו לאמו החולה והביע רצון לפתוח דף חדש.

דין

7. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, תשל"ז-1977, יש לקבוע את עונשו של נאשם בכפוף למתחם העונש ההולם. **מתחם העונש ההולם** נקבע בהתאם לעקרון המנחה בענישה, היינו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו, תוך התחשבות בערך החברתי אשר נפגע, במידת הפגיעה בו, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובמדיניות הענישה הנהוגה.

8. לחובת הנאשם עומדת הפגיעה המשמעותית בערכים המוגנים של שוויון בנטל המס, אמון הציבור במערכת הכלכלית, יציבותו של המשק והשמירה על קופת המדינה. החומרה היתרה בה יש להתייחס לעבריינות מס הודגשה בפסיקה חזור והדגש. זאת, **"..נוכח תוצאותיה ההרסניות למשק ולכלכלה ולמרקם החברתי, ונוכח פגיעתה הקשה בערך השוויון בנשיאת נטל חובות המס הנדרש לצורך מימון צרכיה של החברה ולפעילותן התקינה של הרשויות הציבוריות. העבריינות הכלכלית, ועבריינות המס בכללה, איננה מסתכמת אך בגריעת כספים מקופת המדינה. היא פוגעת בתודעת האחריות המשותפת של אזרחי המדינה לנשיאה שוויונית בעול הכספי הנדרש לסיפוק צרכי החברה, ובתשתית האמון הנדרשת בין הציבור לבין השלטון האחראי לאכיפה שוויונית של גביית המס - פגיעה הנעשית לרוב באמצעי מירמה מתוחכמים, קשים לאיתור. כבר נאמר לא אחת בפסיקתו של בית-משפט זה כי על מדיניות הענישה לשקף את הסכנה הגדולה הטמונה בעבריינות הכלכלית לפרט ולציבור כאחד, ואת יסוד ההרתעה הנדרש ביחס לביצועה"** (רע"פ 512/04 אבו עביד נ' מדינת ישראל (15/4/04), ס' 6).

ראו בנוסף: רע"פ 5770/21 **רענן בית טבע בע"מ נ' מדינת ישראל** (26/8/21); רע"פ 9004/18 **יצחקי נ' מדינת ישראל** (31/12/18).

9. בחינת **הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות** מלמדת כי במשך תקופה של כשלוש שנים כלל הנאשם בספריו, חשבוניות כוזבות בסך כולל של כ-2.8 מיליון ₪ אשר לא שיקפו עסקאות אמת. בכך ניהל הנאשם פנקסי חשבונות כוזבים והשתמש במרמה כדי להתחמק ממס. המעשים בוצעו באחריותו של הנאשם, במשך תקופה ארוכה, באופן אקטיבי ושיטתי, פגעו באופן מוחשי בערכים המוגנים, והובילו לנזק לקופת המדינה.

10. עיון במדיניות הענישה הנוהגת מעלה כי בעבירות דומות ובהיקפים כספיים דומים מוטלים עונשים במנעד רחב, התלוי בין היתר, בנסיבות ביצוע העבירות, בהיקפן הכספי ובשאלת הסרת המחללים. במקרה שבנדון, בהתחשב באופי העבירות ובהיקפן, אני סבורה כי מתחם העונש הראוי נע **בין 9 חודשי מאסר בפועל שניתן לבצע בעבודות שירות לבין 30 חודשי מאסר בפועל**, בצירוף עונשים נלווים. בהתאם להוראת **סעיף 40ח' לחוק העונשין**, בקביעת מתחם עונש הקנס ההולם יש להתחשב גם במצבו הכלכלי של הנאשם. בנסיבות, אני סבורה כי מתחם עונש הקנס ההולם נע **בין 50,000 ₪ ל-150,000 ₪**. ראו והשוו:

א. ברע"פ 7760/18 **זוהר מזרחי נ' מדינת ישראל** (16/5/19) - נדון שני ערעורים על גזר דין אשר הוטל על נאשם אשר הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום המחזיק שלושה אישומים, במוקדם פעילות "הברחת ביצים" לישראל. על פי האישום השני הרלוונטי לעניינו, הנאשם לא דיווח על הכנסות בשווי של כ-2.6 מיליון ש"ח ולא שילם את המס בגינן. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה נפרד ביחס לעבירות המס, **הנע בין 6 ל-24 חודשי מאסר בפועל**. בית המשפט העליון קבע כי המתחם הנוגע לעבירות המס נושא האישום השני, **סוטה לקולה** מן הנהוג בעבירות דומות, **והעמידו על בין 12 ל-36 חודשי מאסר בפועל**.

ב. ברע"פ 2430/20 **אבו חאטום נ' מדינת ישראל** (19/4/20) - נדחתה בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת בע"פ 11265-09-19, אשר דחה ערעור על הכרעת דינו וגזר דינו של בית משפט השלום בת"פ 31158-06-14. הנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירות מרמה לפי סעיפים 4) ו-5) לפקודה ואי ניכוי מס לפי סעיף 218 לפקודה, בהיקף כולל של כ-2 מיליון ש"ח. בית משפט השלום קבע מתחם ענישה הנע **בין 6 ל-20 חודשי מאסר בפועל**, לצד **קנס שנע בין 30,000 ל-100,000 ₪**. על הנאשם הושת **עונש מאסר בפועל לתקופה של 11 חודשים**; עונשים נלווים וקנס בסך **40,000 ₪**.

ג. ברע"פ 528/18 **ספדי נ' מדינת ישראל** (11/2/18) - אושר מתחם ענישה הנע **בין 8 ל-24 חודשי מאסר בפועל**, ביחס לנאשם אשר במסגרת שתי חברות שונות ביצע עבירות מרמה לפי פקודת מס הכנסה וחוק המע"מ, ובין היתר כלל

בספריו חשבוניות הוצאה כוזבות בהיקף של כ-3 מיליון שקלים. סך ההשמטות בתיק הסתכם בלמעלה מ-4.3 מיליון שקלים. על הנאשם הוטלו **12 חודשי מאסר בפועל** בהתחשב בעבר נקי מחד **ואי הסרת המחדלים** מאידך, **קנס בסך 60,000 ₪** ועונשים נלווים. עונש זה נותר על כנו גם בערכאות הערעור.

ד. בת"פ (נצ'פ) 41210-06-19 **מדינת ישראל נ' מובדא זידאן** (28/9/22) - הנאשמים הודו והורשעו במסגרת הסדר טיעון בעבירת מרמה לפי סעיף 220(4) לפקודה. בנסיבות שם, העלימו הנאשמים מדיוחי העסק למס הכנסה ומספרי הנהלת החשבונות של העסק, הוצאות בסך של כ-3 מיליון ש"ח כל אחד, וסך הכול שישה מיליון ₪ יחד בהיותם שותפים, וזאת במהלך תקופה של כארבע שנים. המחדלים הוסרו טרם הגשת כתב האישום בדומה לענייננו. נקבע מתחם עונש הנע **בין 9 חודשי מאסר הניתנים לריצוי בעבודות שירות ל-16 חודשי מאסר בפועל**. בנסיבות שם הוטל על כל אחד מהנאשמים עונש של **9 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, קנס על סך 120,000 ₪** ועונשים נלווים.

ה. בת"פ (נצ'פ) 2367-05-17 **מדינת ישראל נ' אמארה** (12/12/19) - הורשע הנאשם במסגרת הסדר טיעון בעבירות לפי ס' 220(4) ו-5 לפקודה. בנסיבות שם, במהלך כארבע שנים הוציא הנאשם חשבוניות בסך כולל של 3.5 מיליון ₪, מבלי לדווח לרשויות ומבלי לשלם את המס הנובע מהן. כמו כן, רק כ-20% מסך החשבוניות שיקף עסקאות אמת בעוד שיתר החשבוניות היו כוזבות. במסגרת הסדר טיעון, ולנוכח הסרת המחדלים, הוסכם על טווח ענישה שהרף העליון שלו 10 חודשי מאסר בפועל והרף התחתון שלו כולל ענישה בדרך של עבודות שירות. עוד הוסכם כי על הנאשם יוטל **קנס בסך 80,000 ₪** ב-40 תשלומים. מתחם הענישה שנקבע נע **בין מספר חודשי מאסר בפועל שניתן לבצע בעבודות שירות לבין 20 חודשי מאסר בפועל**, ועונשים נלווים. על הנאשם הוטל עונש של **מאסר בפועל למשך 9 חודשים, אשר ירוצה בדרך של עבודות שירות**, עונשים נלווים וקנס בסך **80,000 ₪**.

ו. בת"פ (נצרת) 7927-06-15 **מדינת ישראל נ' א.ע.מ.מ. השקעות ויזמות בע"מ** (4/10/18) - נקבע מתחם ענישה הנע **בין 8 ל-30 חודשי מאסר בפועל, קנס** ועונשים נלווים בגין ביצוע עבירות על פקודת מס הכנסה וחוק מע"מ בשל דיווחים כוזבים על הוצאות ותשומות בסך כולל של כ-3 מיליון ש"ח ₪. עונשו של הנאשם הועמד ברף האמצעי תחתון של המתחם. בשים לב, בין היתר, **לאי הסרת המחדלים**, הושת על הנאשם עונש של **9 חודשי מאסר בפועל, קנס בסך 30,000 ₪** ועונשים נלווים.

ז. בת"פ (חי') 27609-11-22 **מדינת ישראל נ' ברוך נימן**

(19/4/23) - הנאשם הורשע ב- 3 עבירות מרמה לפי סעיף 220 (5) לפקודה, ביחס להיקף השמטה של לכל הפחות סך של 1,322,190 ₪. המחדלים הוסרו בחלקם. מתחם העונש שנקבע נע בין **6 ל-24 חודשי מאסר בפועל**, לצד עונשים נלווים. על הנאשם בנסיבות שם הושת עונש של **6 חודשי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שירות, קנס בסך 40,000 ₪** ועונשים נלווים.

ח. בת"פ (י-ם) 58652-02-21 **מדינת ישראל נ' מועתסם טהה** (27/3/23) - הנאשם הורשע, **לאחר שמיעת ראיות**, ב-2 עבירות לפי ס' 220(2) לפקודה, 3 עבירות לפי סעיף 220(4) לפקודה ו-3 עבירות לפי סעיף 220(5) לפקודה. זאת, ביחס להשמטת הוצאות מספרי העסק שניהל בסכום של כ-3,884,083 ₪ במהלך כשלוש שנים. **המחדלים לא הוסרו**. מתחם העונש שנקבע נע בין **15 ל-30 חודשי מאסר בפועל**, לצד מאסר מותנה ומתחם הקנס שנקבע נע בין **20,000 ₪ ל-60,000 ₪**. על הנאשם הוטל עונש של **22 חודשי מאסר בפועל, קנס בסך 30,000 ₪** ועונשים נלווים.

ט. בת"פ (כ"ס) 28015-07-15 **מדינת ישראל נ' מודר חאג יחיא** (10/12/17) - הנאשמים הורשעו על יסוד הודאתם בכתב אישום מתוקן, בארבע עבירות של מרמה לפי סעיף 220(5) לפקודה והשמטת הכנסה מדו"ח לפי סעיף 220(1) לפקודה. הנאשם ביצע העבירות במשך 4 שנים והיקפן עמד על סך של כ-2 מיליון ₪. מתחם הענישה שנקבע נע בין **6-20 חודשי מאסר**, ומתחם הקנס נע בין **40,000-80,000 ₪**. נפסק כי בכל הקשור לדרך נשיאת המאסר, התיק גבולי לאור ההלכה בעבירות מס המורה על עדיפות לריצוי עונש מאסר ממש, גם אם לתקופה קצרה. על אף האמור, נמצא כי מדובר במקרה מיוחד המאפשר ריצוי עונש שלא מאחורי סורג ובריח. על הנאשם אשר הסיר המחדלים במלואם, הוטל עונש **מאסר בפועל בן 6 חודשים שירוצה בדרך של עבודות שירות, עונשים נלווים וקנס בסך 50,000 ₪**. זאת, אף נוכח חלוף זמן ניכר ממועד ביצוע המעשים ונסיבות אישיות ורפואיות נוספות כמפורט שם. מעיון במאגרים עולה, כי ערעור שהוגש בגדרי עפ"ג (מחוזי מרכז) 42965-01-18 **חאג יחיא נ' מדינת ישראל**- נדחה.

י. בת"פ (שלום-תל אביב) 56949-06-18 **מדינת ישראל נ' פוזיילוב** (16/12/18) - הוטל במסגרת הסדר טיעון שהוגדר על ידי בית המשפט כמקל - עונש של 6 חודשי עבודות שירות על נאשם, שביחד עם אחרים, ביצע עבירות מרמה בסך כולל של כ-4 מיליון ש"ח תוך שימוש בחשבוניות כוזבות, עונשים נלווים וקנס בסך **400,000 ₪**.

11. בבחינת עונשו של הנאשם בנסיבותיו יש להתייחס לאמור להלן:

א. הנאשם הודה במסגרת הסדר הטיעון ובכך נחסך זמן שיפוטי. על אף שהודאת הנאשם באה בשלב מתקדם של ההליך, יש לזקוף את הודאתו באופן מסוים, במיוחד נוכח תיקון כתב האישום לאחר שמיעת חלק מעדי המאשימה.

ב. המחדל הוסר במלואו טרם הגשת כתב האישום. ברי כי הסרת המחדלים בעבירות מס אינה "ממרקת את הפשעים". עם זאת, להסרת המחדלים חשיבות ויש לעודדה ולתת לה משקל, במיוחד עת הסרת המחדל נעשתה בשלב הדיוני בערכאה הראשונה, עובר לגזר הדין (רע"פ 3572/15 אלימלך נ' מדינת ישראל (18/5/16)).

ג. הנאשם כבן 43, רווק המתגורר עם אמו החולה ומסייע לה, נעדר עבר פלילי בעבירות כלכליות, ומיום ביצוע העבירות לא נפתחו כנגדו תיקים כלכליים נוספים.

ד. העבירות בוצעו בין השנים 2015-2017, כאשר כתב האישום הוגש בשנת 2020, בין 3 ל-5 שנים לאחר ביצוען. בסופו של יום, הנאשם נותן את הדין בחלוף 6-8 שנים מביצוע העבירות, כשבמהלך חלק ניכר מן התקופה היה ההליך תלוי ועומד מעל ראשו, על המשתמע מכך.

12. במקרה דנן נערך כאמור הסדר טיעון לפיו, בכפוף להסרת המחדל במלואו, תעתור המאשימה להטלת עונש ראוי של 10 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, ביחס לקנס יטען באופן חופשי, וההגנה תטען באופן חופשי לעונש.

13. בע"פ 2021/17 יונה מצגר נ' מדינת ישראל (30/4/17) נקבע כי בעת שקילת מבחן האיזון וסבירות ההסדר על בית המשפט לבחון את העונש שמוסכם בהסדר הטיעון למול העונש שהיה נגזר על הנאשם אלמלא ההסדר. כמו כן נפסק שם, כי לא בנקל ידחה בית המשפט הסדר טיעון שמובא לאישורו, וזאת נוכח קיומם של שיקולים כבדי משקל שתומכים בכך, ובראשם החשש שמא יחול כרסום במעמדם של הסדרי טיעון ובוודאות שהם נוסכים בנאשם החותם על ההסדר, וכפועל יוצא - בתכליות הרצויות שהם מגשימים (שם, עמ' 9).

14. לאחר ששקלתי את טיעוני הצדדים, שקלתי את ההסדר המוסכם אל מול מתחם העונש ההולם והבאתי בחשבון גם את האינטרסים שאינם כלולים בתיקון 113 - עידוד עריכת וקבלת הסדרי טיעון; השיקולים שעמדו בבסיס ההסדר; וציפיית הנאשם כי ההסדר יכובד - הגעתי למסקנה כי הענישה לה עותרת המאשימה אינה חורגת מן הענישה הראויה. בהתייחס לכל האמור לעיל, אני מוצאת כי הסדר הטיעון עומד במבחן האיזון והסבירות ומשכך יש לכבדו. בהתאם, ראיתי למקם את עונשו של הנאשם ברף התחתון של המתחם.

סיכום והכרעה

15. בשקלול נסיבותיו של התיק שבפני, ולאחר שהבאתי בחשבון את חומרתן הטבועה של העבירות, נסיבות ביצוען

והיקפן הכספי מחד גיסא, ומאידיך גיסא את היעדרו של עבר פלילי בעבירות כלכליות, הסרת המחדל, והזמן שחלף מיום ביצוע העבירות במהלכו לא נפתחו נגד הנאשם תיקים כלכליים נוספים, מצאתי להטיל על האשם מאסר שירוצה בעבודות שירות, בצירוף מאסר מותנה ועונשים כספיים מרתיעים. האמור מתיישב אף עם הסדר הטיעון שהושג ועם שיקולי ההרתעה, האישיים והכלכליים.

16. אשר על כן, אני דנה את הנאשם לעונשים הבאים:

א. 9 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות במרכז קהילתי דרוזי שפרעם, כמפורט בחוות דעת הממונה. הנאשם יתייבב לתחילת ביצוע עבודות השירות ביום 1/11/23 בשעה 8:00 ביחידת עבודות השירות של שלוחת צפון - יחידת ברקאי - סמוך לבית הסוהר מגידו.

ב. 8 חודשי מאסר על תנאי לתקופה של שלוש שנים מהיום, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור בתוך תקופה זו על כל עבירת מס מסוג פשע ויורשע בגינה, בין בתקופת התנאי ובין לאחריה.

ג. 3 חודשי מאסר על תנאי לתקופה של שנתיים מהיום, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור בתוך תקופה זו על כל עבירת מס מסוג עוון ויורשע בגינה, בין בתקופת התנאי ובין לאחריה.

ד. קנס בסך 50,000 ש"ח או 6 חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-20 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים החל ביום 1/8/23 ואילך. אי תשלום אחד התשלומים במועדו יעמיד את יתרת הקנס לפירעון מיידי.

ה. הנאשם יתחייב בפני להימנע מלעבור כל עבירת מס למשך שנתיים מהיום, והובהר לו כי אם יפר התחייבות זו יחויב לשלם 10,000 ₪.

הנאשם: אני מבין את עונש ההתחייבות ואני מתחייב לא לעבור את העבירות שבהתחייבות ומבין שאם אעבור אותן במהלך שנתיים מהיום, אחויב בתשלום של 10,000 ש"ח.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי.

ניתן היום, ז' תמוז תשפ"ג, 26 יוני 2023, במעמד הצדדים.

